

ادبیات عمومی و علمی

هفته‌لق سیاسی، ادبی و علمی غزته‌در.

جلد : ۲

سنه : ۱ ۱۲ شعبان ۱۳۳۵ جمعه ايرتسی ۲ خزيران ۱۹۱۷ نوسرو ۳۱

توركلرك اصلي

توركلرك اصلي حقنده هيچ بر تاريخ كتابنده معلومات صحيحه و كافيه يوقدر .
توركلرك اصلي نه‌در ؟ تورك قومي ايله ديكر اقوام آراسنده نه مناسبت واردر ؟ توركلرك
كنديلرينه مخصوص آريجه بر اصلدن مي نشئت ايتملردر ، يوقسه ديكر بر ويابر قاچ اصلدن تشعب
ايلهرك مه‌لز بر جنسه مي منسوبدرلر ؟
معلوماتدر كه آوروپاليلر كنديلريني جنس ابيضك قسم اهمني تشكيل ايلهين « آريهن » لردن عد
ايدرلر و اصلريني قديم هندليره اصال ايلهرك جنسلرينه « هند و آوروپائي » نامني دخي و يررلر .
بعضاده « قاقاس جنسي » تعبيريني قوللانيرلر .
آوروپاليلر توركلري كندى جنسلرينه اصلا داخل ايتيوب چينيلرك منسوب اولدقلى جنس
اصفردن آزمه موغول و تاتار مه‌لز عرقنه انتساب ايتديررلر . حالبوكه بو ذهاب علم اجناس بشر
و تاريخ نقطه نظرندن عظيم بر خطا اولوب بو خطايي بر آن اول تصحيح ايتك عثمانليلر ايجون بر فريضة ايكن ،
مع التأسف محررلر مركز آروپا تأليفاتنه قاپيله رق اونلرك فكرلرينه خدمت ايتكده اولدقلى كورلمكده‌در .
« جنس ابيضك بابالري اولان اسكي توركلر » نامنده دردست تأليف و اكمال اولان فرانسزجه
اثر ضرده اثبات ايديله چكي اوزره ، اجداد من اولان اسكي توركلر جنس ابيضه منسوب اولقله برابر
جنس مذ كوردن معدود اقوام مختلفه نك اك قديمي و بلكه اصل ابتدا ايتسيدر . بو كيفيت تاريخ ،
جغرافيا و لسان ايله اثبات اولونابيلير .

(۱) تاريخ نقطه نظرندن « اوشال شجرة تركي » دن بك استفاده اولنور . كرچه بر موغولك
اثرى اولان بو كتابده موجود معلومات تواتر طرزنده سطحى ايسه‌ده ، تورك ، موغول و تاتار
عرقلرينه متعلق هر بر كله سي بك قيمتداردر .

عيني نقطه نظرندن « سكتلر » (Scythe) حقنده مؤرخين يونانيه دن هه رودوتك و يرديكي
معلوماتده نوك درجه اهميتي حائزدر . چونكه اسكي توركلرك بر قسمي حقنده بويله معتمد و مشهور
بر مورخك و يرديكي تفصيلات مكمله تاريخيه حقيقتك تظاهرينه بك يارديم ايدر .

« قوقوناووری » . بولسانده « ناوور » (Navour) کول دیمکدر [جوارنده اولسی اغلب احتمال اولان « ارکنه قون » نامنده صرب بروادی به التجا ایلیه رک کندیلرینی بوراده برمدت تفوییه ایله کدن صکره خروج ایله تاتارلره غلبه چالمش و استقلاللرینی قازانمشلر ایدی؛ بووقه الاکن آسیاده موجود موغوللر ایچون ملی بر بایرام اولمشدر. یوقسه ایکی قارداش آره سنده وقوعبولان بروقه یی آ کدیران بو بایرامک اصل تورکلر ایله هیچ برمناسبتی یوقدر و آرزو اولندیغی اوزره بووقه تاریخیه شمندی عثمانلیلر ایچون هیچ بر صورتله برعید ملی اوله ماز ویلکه بویله بر تشبث تورکلرک اصلی حقنده اوروپانک یا کلش فکر و ذهابلرینی تصدیقه مدار اولور .

شمندی ده آوروپالیرک کندی جنسلینه علم اوله رق تخصیص ایله کیری « آریهن » کله سندن بحث ایتمه من ایجاب ایدر .

مذکور کله نک هانکی لسانه عائد اولدیغی و سبب تسمیه سی الاکن آوروپالیر نزدنده مجهول اولوب بو بایده ویریله بیلن معلومات یالکز ایلک آریهنلرک آسیای وسطی طاغرنده ساکن اولدقیری و بعده اطرافه طاغلقیری و بو کله نک معناسی « حر » دیمک اولدیغندن عبارتدر . حتی بو کله یه اعتباری برتعبیردر دیه نلریله اولمشدر. حالبوکه حقیقت حالده مذکور کله تورکجه « ار » (er) ، « آر » (ar) ، « ایر » (ir) و « آیر » (air) کله سی اولوب (انسان) ، (ارکک) و (اسیر اولمایان حر آدم) دیمکدر : (لغات سلیمان) . اسکی تورکلرده بر قومی ارئه ایتمک ایچون « فلان قبیله ارلری » دیمک عادت اولوب آنک ایچون بر جوق تورک قبیله لری ایسامیسی « ار » ویا « آر » لفظلریله نهایت بولور : تاتار ، بولغار (بولغا یعنی وولغا ارلری) ، ماجار ، خازار ، صونغار (صوگ یعنی صول و غرب تورکلری) ، اونغار (اوگ یعنی صاغ و شرق تورکلری) ، [*] الی آخره کبی . « آریهن » لر (آریلر) ، (آرلر) ، (ارلر) یعنی (تورک ارلری) و (تورکلر) دیمکدر. بناء علیه ایلک آریهنلرک اسکی تورکلردن بشقه کیمسه اولدیغی و تورکلر ایله آوروپالیرک عینی جنس و عرقه منسوب اولدقیری پک واضح بر صورتده نمایان اولور .

بو مقاله یی یازمقدن مقصد من ، آوروپا آثارینی بلاتدقیق تقلیددن واز کچهرک تورکلرک اصلی و تورک لسان و قومی ایله السنه و اقوام سائره پیئنده کی مناسباتی کندیمز عریض و عمیق تدقیق ایدهرک اصلمزی و قومیتمزی میدانه چیقارمه من، و بو بایده آوروپالیرک یا کلش ذهابلرینی تصحیح ایله من، و یازدیغیمز تاریخ کتابلرنده اصلمز حقنده معلومات حقیقیه کافیه ویرمه من لازم کلدیکنی بیاندن عبارتدر .

انور

[*] جیلایز (موغوللرده دائما اسب سوار اولان بر قبیله) [جیل (آت) دیمکدر]

عثمانلیلردن اول

[مابعد]

قیشین ، منجمد ایرماقلر ، هر نوع مزاحم سفریه ترک و تاتار ایچون مجهولدر . بالعکس ترکلر قیشدن بر متفق کبی استفاده بولنی بیلیرلر مش . بونلر هر شیئی نظر دفته آلدقنلردن پک سریع بر صورتده موانعه اقتحام ایدرلر مش . ترک و تاتارک تعیه ، سوق الجیش ، جیل حربیه اعتباریله پک کسکین بر ذکاسی واردر .

بوجهورك اك برنجی اثر ملیسی تنسیقات عسکر به سیدر. کوچوكل بیوکه هر بوطیتی پک زیاده ایدی. عدم اطاعت اعدام جزاسنی موجبدی. بر انسانک قیمتی جلادتیله حساب ایدیلردی. هر کس عسکردی. سائر صنوف تبعه یوقدی. هر فرده خاقان بیهجک ویرردی. عضیان، بالطبع، ثلوم جزاسیله باصدیریلردی. قوماندا، اشارتله اعطا ایدیلردی واعدایی بوواصر ساکتانه اعجاب ایدردی. قادیلرک موقع اجتماعیلری شایان اهل دکلدی و کندیلرندن حکمدار اولانلرده واردی. اردو ویا ملت هریردن کله سرسریلره، حیدودلره، قاقاقلره، قاقاچیلره ده ملجاً ایسهده. بونلر حال حاضرده کی فرانسهز Légion étrangère ی کبی صیتی بر انضباط آلتنده طوتیلردی. فن عسکری و تعبییهده عصرلرنده ترک و موغوللرک مثلی یوقدی. اقوام سائرهنک کرک معلومات حربیهلری، کرک سلاحلری پک ابتدائی ایدی. خلاصه اداره و عسکرک اعتباریله بونلر عصرلرینک فریدی ایدیلر؛ بیانجیلر نسبتله کندیلرندن چوق کریده بولنیورلردی. ترک و موغوللرک قولاندقلمی سلاحلر جای دقتدر:

پاصلا غامق ایچون اسلحه تیموردن یاپیلمازدی. قالقان قولانمازدی. زره، قاینادلمش دریدن معمولدی. پک قولای اکتسا ایدیلر و چیقاریلردی. ایچنه صوغوق و رطوبت کچمزدی. هر عسکر آیاقده و آت صیرتنده قولانلق اوزره ایکی بایه، مختلف بیوکلکده اوچ اوقه مالکدی. بونلرک استعمال ابتدکلری قیلیج جمله به نمونه اولمشدر. عسکر، اوزرنده، غدایه متعلق بر چوق مالزسه طاشیدینی کبی، ایکنه، ایپلک، آگه، کوچک بر بالطه، دها سائر ادوات، بیک پیشیرمک ایچون تجره، الخ، کبی مک لازملی مواد بولندیوردی. وقتیه ترک ایننه سفارتله کیدن اورویا سفراسنک سفارتنامه لرنده بوجهتله تقدیر ایله یاد اولنیور. ترک سواریلکی، فارسکی مرتبه کاله چیقارمشدر. ذاتاً ترکرک اصول حربیهلری اوزمانه قدر اقوام متجاورده طرفندن معلوم دکلدی. عصر مزک آلمانلری کبی لوازم مسئله سنی ده بونلر مکمل بر صورتده حل ایتشلردی. حیوانلری ده پک انی تربیه ایدیلردی. ترکرک قوتلی کتلهلر خالنده پیاده عساکره چاتارلر، چارپارلر، سریعاً قچارلر، ساخته رجعتلر کوستررلر، ینه مستعجلاً دشمنه دونه رک اوقلرینی استعماله شتابان اولورلردی. دشمن طرفندن تعقیبه قویولورلرسه درحال تجاوزی بر وضعیت کیررلردی. چویرمه حرکتلرنده موغوللر ماهر ایدیلر. دشمنه غلبه ایدر ایتز بونلرک اک برنجی ایشی هیچ بر ذی روح براقه بجه به قدر طوتولانلری قیلیجندن کچیرمکدی. بوقتل عاملرک بر سبب مجبری واردلر تانار و ترکرک، محکومینی ساده جه و حمت نامه بوغازلامازلردی. کندیلری اساساً بر یرده او طور مق، قرار قیلدق نیتیه ایلری کیتمدکلرندن، واستیلا ایدینن یرارده محافظ فرزهلر براقدقلمندن اگر آرقه ده قالان دشمنلری هلاک ایتسهلر، اسباب عودتلرینی تأمین ایتمش اولیه جقلمدی. ایشته بو حکمته مبنی تانارلر طوتدقلمی بوغازلیدلر. امان و یرمک، مغلوبلری تمیل ایتک کندیلرنجه پک او قدر معتاد دکلدی. ذاتاً فتوحاتندن ده مقصد ملتلرینی، حکومتلرینی محکومینه تعمیم و تشمیل دکلر، ساده جه چاپول ایدی. هر قوم بر وسیله کار و کسب بیلیر: فنیکهلی، تاجر در. نیل وادیلرنده کی فلاح، زارعدر. نونان آطه لری نسکنه سی، کیجیدر. بو خلق بو صورتله یاشامه نک چاره سنی بولمشدر. موغول و تانار ایچون ده مدار حیات استیلادر، فتوحاتدر، استموالاتدر، مصادر اتدر، غنائدر. هر نه وقت وسطی آسیایه عودت ایتسه موغول ینه سفره حاضرلیر و یغما ایده جک بر شهر، سیلوب سوپوره جک بر خطه آراردی. کارنده موفق اولدق ایچون تانار دائماً غلبه لق اوله رق هجومه آلمشدی. ایشته کثرتله مثی

و حرکت ایتسی ده تاتارک اسباب موفقیتندن بریدر. موغول کیت کیده بیوک بر تجربه عسکریه به مالک اولشدی. ترکر، ایلک زمانلرنده، حریته پک مفتون ایدیلر. بو کوچهلر پاره ایله طوطولش ویا مکلف اوله رق تحت سلاحه آلمش عساکر ایله اصلا مقایسه ایدله ملیدر. بونلر کمال آزادی ایله یاشامق ایچون. اوجاغه کیرن افراددر. ترکر بر جمهوریت عسکریه شکلنده طوپلانیرلردی.

امرا کاملاً افراد طرفندن انتخاب ایدیلردی. حربه خواهشله کیدرلردی. عسکرک اون اون اوله رق بر اونباشی بی، اونباشیلرده اون اون چاوشلرینی، الی آخره، نهایت خانلری و حتی حکمدارلری انتخاب و نصب ایتک عادتلری ایدی.

[قورولتای] دنین پارلمتوده، بتون ملت، آت اوستنده و سلاح بدست اوله رق اجتماع ایدر و مقررات اتخاذ اولنوردی.

حربدن بشقه بریرده ثولک ومثلاً یاتاقده تکمیل انفاس ایتک ترکرجه عیبی. اختیارلق موجب رعایت دکلدی. فقط بوجهوریت یواش یواش مختل اولدی. امرا کیت کیده استقلال و استبداد پیدا ایدیلر. چنکیز خانک تدوین ایتدیردیکی (یساق) ده یعنی قانوننامه ده هر ترکک غیر عادل پادشاهی خلع ایتک حق و وظیفه سی طانمش ایدی. بوکی اجرا آتک ترک تاریخنده امثالی واردر.

ترکر هر وقت حکمدارلری ایله بکوجود اوله رق کمال سربستی ایله حرب ایتشلردر. وجودجه ده ترک کوچک، شمیدیکی ژاپونلر کی اوفق، اسمر ویا صاری، چیرکین، لکن پک مهیب ایدی. آتک اوستنده آلدن قیلیج، عادتاً بر قوش کی اوچاردی. او قدر خواهش ایله سحرالری، وادیلری کچردی که قارشیدن باقلسه حیوانی، اساطیر یونانیه ده کی قنادی، بارکیر کی، براق کی طیران ایدیور ظن اولنوردی. بر سلاح، بر آرز چینی به بگزین، بومرد یناقلی، قوی عضله لی ترک جنکه طوتوشمقدن بیوک بر لذت طویاردی. بر ترک ایچون بوغوشمقدن، ممکن اولدیغی قدر فضله دشمن ته ایدکن بیوک بر حظ یوقدی. - اورها! [فرنکر بوکله بی آلفش مقامنده استعمال ایتدکلری (هوررا) به قلب ایتشلردر.] دیه دشمن اوزرینه صالحیردینی وقت دنیاده ترکن بختیاری یوقدر. تورانی دوشونه دن کسر. بلافاصله کسر. دائماً کسر. کسمکدن کسلر. ماله خفیف، پاره ده آغیر آلدیغی آلدقن صکره دیگر افقرده قابلیت جنکاورانه سنی کوسترمک، قیلیجی دنه مک ایچون تورانی تکرار آتته بینجه برابکی کون اول بر سعد آباد منظره سنی ارئه ایدن معسوره لر یانغین یرینه، آق بابالرک، قارتالارک لاشه آرادقلری نحو ستمکده لره دونردی. ایسته، ایلک تورانیلر بویله زورلو یرلرده، هولناک بر زخلرده اکتساب سجایا ایتدیلر. بیکرجه سواری، بیوک بر شدت و عنف ایله، یرلی یرنده اوطوران خلقه تسلط ایدنجه و خصوصیه هان هر وقت او خلقی محو ایتدکجه تاتارک قائنده برغلیان حاصل اولیوردی. بوغلیان بر چوق موانه و غماً، حالا دوام ایدیور. شمیدیکی ترک هرشیدن اول، نکبتلردن ده قطع نظر، بر عسکردر. سحیه نه قدر کهوشه مش اولورسه اولسون ترک هرشیدن زیاده عسکرلکه مستعددر.

فقط بو حال الی الابد دوام ایدمه زردی نته کیم ده ایدمه دی. دنیانک اک بیوک امپراطورانی اولان بوسکومات پک موقت بر زمان ایچون قورولشدی. الی قوی موغول سلطنتی آنجق الی سنه سوردی. ترک حکومتلرینک ماهیتنده بر آرز توقیت واردر. موغوللر بر یرده قرار قیلتمی سه و سزلر. (قره قورم)، تعبیر صحیحی ایله (قره - قوران) دار سلطنتی بر قرار کاهدن

عبارتدی . ۱۲۳۴ ده مقر اولق اوزره [اوکتای خان] طرفندن انتخاب اولونان بونقطه دن چار اقطارجهانه سفر لر حاضر لیردی . فی الواقع راجی و متفق حکومتلرک سفراسی قره قوروم ده قبول اولوندی ایسه ده بوبله (؟) نه زمان حاضرک ، نه ده قرون متقدمه نك مطنطن پای تختلرینه حاشا بکزه تله ملیدر . طوپراق بیله ، بوشهرده تسویه ایله مشدی . هیچ بر صنعت یوقدی . اوراده یالکز خانک اوجاغی ، امرا و مأمورینک اقامتگاهلری بولنوردی . نفوسی بیله کچیجی ایدی ؛ کاملاً مقیم دکلدی . آره صرده بازار قورولوردی ، بو شهرک کائن بولوندینی نقطه زمانزده کشف ایدلمش و اوراده پک سطحی مشبوتات (Inscriptions مقابلی قولانیورز .) بولونمشدر . Radlow ، Thomson ، Heikel ، Yadrintzew ، Paderin طرفندن اجرا ایدیلن تدقیقات نخستین شناس (آرکهئولوژیق) بزه قدیم موغول و ترکر حقنده بیتوک وایی بر فکر ویرمن . مشبوتات مذکورهنک قسم اولی (رون) و بر قسمی ده (آرامی) حروفیله یازلمشدر .

[مونته سکیئو] قدیم قریم بلده لرینیه شهر دن زیاده قرارگاهه بکزه تیور . بو عرق هرشیدنی زیاده سفره اهمیت ویردیکندن حضری احوال ایشدر . (مقدرات تاریخیه) مده ترک و تاتارلرک اسباب مشترکه انحطاطنی آرامش ایدم . مع التأسف بونلر هپ بردر . حضره اصلا قولاقی اصمامو ، حضرده تنظیمات و تشکیلات ، تنسیقات و اصلاحات یامامق ، جدال ایله وقتی کچدکن صکره عینی عرقه منسوب موغوللری ده ، تاتارلری ده ، ترکرلری ده تردی زده ایشدر .

کیت کیده بو جنکاور قبائله خارجدن کیرنلر اولمشدی . و آنلرده مغلوبلری تمثیل ایده جکلرینه ملل تابعیه تمثیل ایتدیلر . روس علماسی اقوام تورانییه [اتنوگرافیا مالزمهسی] دیورلر . وسطی آسیا خلقی دیگر اقوام ایله اختلاط ایدوب غائب اولقده بیوک بر عجات کوسترمشدر . اسلامیت ترکرلری منشألرندن پک زیاده آیرمشدر . بوکون ترکر اول باول مسلمان ، صکره ترکرلر . عجملر ایسه ره نالک دیدیکی کبی اولاشیعی ، صکره مسلماندرلر .

ایلك اردولره [چونغار] ، [اویغور] ، [تاتار] ، [قیرغیز] ، [باشقیر] ، [قومان] ، [پچنه کلر] داخل اولمشدی . اسلاولرده واردی . مختلف عناصر اتنوگرافیه کیردکن صکره - طبقی یکچیریلرده اولدینی کبی - اردولرده دکشدی . حریت اورته دن قالدی ، اسکی جلادت ده طاوسادی . ایلك منتظم یغما کرلرک یرینه بر خرسز آلایی قائم اولدی . استبدادک نرایدی هر جمعیتی بوزدینی کبی ترکرلرک ده تدنسینی موجب اولدی . آرتق یالکز غلظت قالمشدی ، اسکی جلادت ، زندگی زائل اولمشدی . سفاکک دهامستکره بر حال کسب ایتدی . خانلر معبود مرتبه سنه یاقلاشدی . وفاتلرنده بارکیرلری برلکده دفن ایدلدی و آخرتده بر حرم تشکیل ایده بیلملری ایچون قرق قیز قربان کسلیردی . اثنای ماعده یولده هرکیمه تصادف ایدیلیرسه مرحوم خان عشقنه بوغاز لیردی . اوروپاده هون بقایاسی کاملاً ملل سائریه تمثیل ایتدیلر . (اوستروغوط) لر (پیزانتین) اولدی . (لومبار) لر (کلت) ، (لاتین) ، (ایتالیان) ، (سوتهو) و (آلن) لر اسپانیوللشدی . و اسپانیا شبه جزیره سنده (واندال) ایزی زائل اولدی .

چینه هجوم ایدنلر [خونع - فو - تسو] مذهبه کیررک چینلرشدیلر . شوراسنی بردها تکرار ایدم : اسلامیتی قبول ایدنلر ترکدن زیاده محمددرلر . فین (فینلانندیاده کیلر) ، حجار و بولغارلر عینی اقوام تورانییه نك نصرانیته داخل اولانلریدر .

قره قوروم اورته دن قالفنجه ملیت مختل اولدی. بو اقوامی یکنسق بر صورتده اراثة ایدن انجق و وحدت سیاسیة ایدی. بوزائل اولونجه محیطات دکشدی. محیطك تبدیلی ايله یکی یکی اقوام میدانه چیقدی. عثمانلی ترکری ده بو دستور دن آیرلامشردر. اسلامیته دخول و بشقه الکلرده توطن ایتک بشقه نفوذله کیرمک ايله عثمانلیلر آیری بر ملیت تشکیل ایتدیلر. سجایای عرقیه دن بر قاجی باقی قالمقله برابر ملت دکشدی. جغرافی بی همتا [ألزیه ره قلو] دیورکه: « هر جنوبی أوروبا مملکتنده هر طاغ استحکامنک آرقه سنده بو مستولی خلق سریعاً طاغیلدی. کأن لحم خوار بر چیچکک یا پراغنه دوشن بر سینک کبی مملکتک اهالی اصلیه سی طرفندن بلع ایدلدی... »

قدیم موغول، ترک و تاتارلره دائر درجه صحتی اصلا تدقیق ایدمه جکم بر جوق و ثائق کوردم. فرنک سفارتنامه لرنده خیلی مراق آور شیر وار. مقصدم اسکی ترکلرک تاریخی یازمق اولدیغندن بو فصلک شوقسمنه دها بیوک بر اتساع ویرمیه جکم. غایه من عثمانلی ترکلرینک سجایای اصلیه سنک قدیم ترکلرده تحریمی ایدی.

عثمانلی ترکری محیطک، دینک، سیاستک، طرز معاشرتک، اقلیمک، حتی غدانک تبدیلی ايله و بر جوق غیر ترکی مثل ایتکله، خصوصیه حاکم و ضابط مقامنده بولونقله (یکی بر ملت) تشکیل ایدیورلر.

ذاتاً بتون ملل واقوامده بویله جه ترکب ایدیور.

اسکی تورکر جلادت و بهادرک، جهانگیرک و علوجناب کبی بر طاقم خصائل ايله برابر بزه بر آزده کوجهلک، موقتک، صنعتدن، تجارتدن منافرت حسلرینی بر اقلشردر. ایشته، بتون تاریخ عثمانی بو سیقولوژی دستورینک تطبیقی دیمکدر.

عثمانلیلر منشأ لرینی بتون بتون اونومق و خصوصیه کندیلری ده تاتار ظلمی کورمش اولقله برابر آنا طولیده بر وسطی آسیا جماعتی قوریورلر. حکومت عثمانیه بر جمهوریت سلطانیة عسکریه در. روم دیارینه کلکله ترکلرده کی مستولی، محارب، یغما کر قانی صوغمامشدر. بونک ایچوندرکه عثمانلیلرک دور فتوحات ویا استیلاسی، بحق، آسیانک بیوک فاتحلرینک مناقبی ايله مقایسه ایدیله بیلیر. [*]

[*] « شمال خاطره لری » عنوانلی رساله مده کی « روسیه ده ترکلر »، « مقدرات تاریخیه » مده « ترک و تاتار حکومتلرینک اسباب مشترکه انحطاطلری »، « تردیات عسکریه » فصللرینه و مذکور کتابک مقدمه لرینه مراجعت بیوریله.

جهول نوری

اعتذار

کثرت مندر جا مژدن دولایی محمد ذکی بک [اسکی استانبول باغچه لری] سرلوحه لی مقاله لرینک مابعدی کلجک نسخه مژه تأخیر ایدلمشدر.